

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 17 grudnia 2024 r.

wniosku obrońcy skazanego **B.Z.**

o wyłączenie sędziego od udziału w sprawie na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

wyłączyć sędziego SSN M.M. od udziału w sprawie kasacyjnej o sygn. akt IV KK 130/24.

UZASADNIENIE

Obrońca skazanego B.Z. wystąpił z wnioskiem o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego M.M. od rozpoznania wniosku o wyłączenie SSN R.W. od udziału w sprawie kasacyjnej o sygn. akt IV KK 130/24.

Uzasadniając wniosek obrońca podniósł, że powołanie wskazanego sędziego do pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego nastąpiło w wyniku rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym na podstawie nowelizacji z dnia 8 grudnia 2017 r., w odniesieniu do sędziego objętego wnioskiem, aktualizuje się wynikające z jego wadliwego powołania domniemanie braku bezstronności, które w świetle poglądów prezentowanych w orzecznictwie Sądu Najwyższego, Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz w piśmiennictwie, ma – zdaniem obrony – charakter niewzruszalny. Nadto, obrońca wskazał, że SSN M.M. jest w tej

samej sytuacji, co SSN R.W., który został przydzielony do rozpoznania wniosku w przedmiocie wyłączenia SSN M.B. z uwagi na wątpliwości co do bezstronności i niezawisłości tego sędziego związane z okolicznościami jego powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Powody uwzględnienia wniosku o wyłączenie sędziego SN M.M. w tej sprawie są oczywiste. Występuje bowiem zbieżność zarzutu wadliwości powołania sędziego mającego rozpoznać wniosek o wyłączenie sędziego oraz wynikającego z tych samych okoliczności zarzutu wadliwości dotyczącej sędziego objętego wnioskiem pierwotnym podlegającym rozpoznaniu. Wynika to w sposób jednoznaczny z paradygmatu - gwarancji bezstronnego orzekania przez sąd oraz istoty zakazu *nemo iudex in causa sua* (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 września 2022 r., IV KK 333/22). Zatem w interesie całego systemu prawnego, a bezpośrednio w interesie wymiaru sprawiedliwości leży, by nie powstało w odbiorze zewnętrznym, tj. w odczuciu społecznym przekonanie o braku warunków do rozpoznania sprawy przez sąd w sposób obiektywny (por. też postanowienie Sądu Najwyższego z 25 listopada 2010 r., V KO 96/10).

Dodać trzeba, że zagadnienie, które wystąpiło na gruncie niniejszej sprawy było przedmiotem obszernej analizy w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I - 4110 - 1/20 (OSNKW 2020/2/7) oraz w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22). Zachowują te uchwały swoją aktualność także na gruncie niniejszej sprawy.

Istota złożonego wniosku nakazuje przypomnieć, że bezstronność sędziego jest wartością o szczególnej wadze dla państwa prawa. Jest bowiem fundamentem zaufania do sądów i sprawowanego przez nie wymiaru sprawiedliwości. Składanie wniosków o wyłączenie sędziego nie powinno z jednej strony służyć jako środek do nadużywania uprawnień procesowych i przedłużania postępowania, ale z drugiej pozostawać musi realnym, a nie formalnym instrumentem pozwalającym na

weryfikację standardu bezstronności sędziego. Z tego powodu w uchwale składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2023 r., I KZP 22/22, dotyczącej problematyki wyłączenia sędziego wskazano, że „pojęcie <<sprawy>>, o jakiej mowa w art. 40 i art. 41 § 1 k.p.k. odnosi się zarówno do sprawy głównej, rozumianej jako orzekanie w głównym przedmiocie procesu, jak również postępowań incydentalnych, w tym takich, które mają miejsce w ramach sprawy głównej”. Bezstronny musi być bowiem nie tylko sędzia, który rozpozna sprawę w głównym nurcie procesu, ale także sędzia, który rozpozna sprawę incydentalną, ale wkraczającą w sferę ochrony wolności i praw jednostki, w tym przypadku co do wniosku o wyłączenie sędziego. Ostatecznie rozstrzygnięcie w tej incydentalnej sprawie ma przecież wpływ na ukształtowanie składu Sądu Najwyższego w przedmiocie wydania orzeczenia w zakresie zasadności samej kasacji.

Z tych powodów postanowiono jak w sentencji.

[WB]

[a.ł.]